

До протоколу № 206
від 06 травня 2026 року

ВИСНОВОК

до проекту Закону України
«Про внесення змін до статті 20 Закону України
«Про дошкільну освіту» щодо встановлення достойного рівня
мінімальної заробітної плати працівникам дитячих садочків в Україні»
(реєстр. № 14358 від 05.01.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. розглянув на засіданні 06 травня 2026 року (протокол № 206) проект Закону України «Про внесення змін до статті 20 Закону України «Про дошкільну освіту» щодо встановлення достойного рівня мінімальної заробітної плати працівникам дитячих садочків в Україні» (реєстр. № 14358 від 05.01.2026), поданий народним депутатом України Заремським М.В., і зазначає таке.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що його розроблено з метою законодавчого врегулювання питання встановлення достойного рівня мінімальної заробітної плати працівникам закладів дошкільної освіти.

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про дошкільну освіту», якими передбачити, що мінімальна заробітна плата педагогічних працівників (керівників закладів дошкільної освіти (директорів), заступників керівників закладів дошкільної освіти з організації освітнього процесу, керівників (завідувачів) дошкільних підрозділів, вихователів-методистів, вихователів, асистентів вихователів, вчителів, вчителів-дефектологів, вчителів-логопедів, практичних психологів, соціальних педагогів, інструкторів з фізичної культури, інструкторів слухових кабінетів, музичних керівників, керівників гуртків, студій, секцій тощо), помічників вихователів закладів дошкільної освіти, інших працівників закладів дошкільної освіти не може бути меншою за мінімальну заробітну плату педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів загальної середньої, вищої, фахової передвищої та професійної освіти.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) надало низку зауважень та пропозицій.

Насамперед ГНЕУ зазначає, що текст законопроекту пропонує врегулювати питання оплати праці працівників дошкільної освіти шляхом внесення відповідних змін до статті 20 Закону України «Про дошкільну освіту» (далі – Закон), хоча положення цієї статті регулюють права та обов'язки батьків дитини у сфері дошкільної освіти і не містять норм, що визначають засади оплати праці працівників закладів дошкільної освіти.

Таким чином, запропоновані зміни не узгоджуються з предметом правового регулювання цієї статті. Водночас питання оплати праці педагогічних та інших працівників закладів дошкільної освіти врегульовані у приписах статті 28 Закону. Отже, більш релевантним є внесення відповідних змін саме до статті 28 Закону.

Пропозиція законопроекту встановити співвідношення мінімальної заробітної плати працівників дошкільної освіти з мінімальною заробітною платою педагогічних і науково-педагогічних працівників інших рівнів освіти є концептуально вразливою. Відповідно до Закону України «Про оплату праці», мінімальна заробітна плата встановлюється як державна соціальна гарантія та є єдиною для всіх працівників незалежно від галузі, виду діяльності чи форми власності роботодавця. Законодавство не передбачає встановлення окремих мінімальних заробітних плат для різних категорій працівників.

Крім того, положення Закону України «Про освіту» визначають систему посадових окладів педагогічних працівників, а не мінімальну заробітну плату педагогів. Зокрема, посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється у розмірі трьох мінімальних заробітних плат, а кожної наступної кваліфікаційної категорії – на 10 відсотків більше (частина друга статті 61 Закону України «Про освіту»). Отже, чинне законодавство вже забезпечує диференціацію оплати праці залежно від кваліфікації працівника.

Законопроект деталізує перелік посад педагогічних працівників закладів дошкільної освіти. Однак, зазначає ГНЕУ, перелік посад уже визначено на рівні підзаконного акта, що дає змогу за потреби оперативного вносити зміни без необхідності законодавчого втручання.

Регулювання оплати різних категорій працівників (педагогічних та інших) в одній нормі є невваженим, оскільки ці категорії мають різний правовий статус, специфіку діяльності, кваліфікаційні вимоги та підходи до визначення оплати праці.

Також ГНЕУ зазначає, що законопроект потребує фінансово-економічного обґрунтування, а також техніко-юридичного доопрацювання.

Міністерство освіти і науки України повідомило, що назва та положення законопроекту потребують доопрацювання. Стаття 20 Закону України «Про дошкільну освіту», до якої законопроектом запропоновано внести зміни, визначає права та обов'язки батьків, а оплата праці працівників закладів освіти не є предметом правового регулювання цієї статті.

Крім того, частиною першою статті 28 Закону України «Про дошкільну освіту» встановлено, що оплата праці педагогічних та інших працівників закладів дошкільної освіти здійснюється згідно з цим Законом, законами України

«Про освіту», «Про оплату праці», законодавством про працю та іншими нормативно-правовими актами.

Відповідно до частин першої і четвертої статті 3 Закону України «Про оплату праці» (далі – Закон про оплату праці) мінімальна заробітна плата – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці. Мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств усіх форм власності і господарювання та фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, за будь-якою системою оплати праці.

Частиною першою статті 10 Закону про оплату праці визначено, що розмір мінімальної заробітної плати встановлюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України не рідше одного разу на рік у Законі України про Державний бюджет України на відповідний рік з урахуванням вироблених шляхом переговорів пропозицій спільного представницького органу об'єднань профспілок і спільного представницького органу об'єднань організацій роботодавців на національному рівні.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» з 01 січня 2026 року мінімальна заробітна плата у місячному розмірі становить 8647 гривень; у погодинному розмірі – 52 гривні.

Законодавством України не передбачено встановлення мінімальної заробітної плати для окремих категорій працівників, зокрема педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів освіти.

Водночас згідно із частинами першою і третьою статті 3¹ Закону України «Про оплату праці», якщо нарахована заробітна плата працівника, який виконав місячну норму праці, є нижчою за законодавчо встановлений розмір мінімальної заробітної плати, роботодавець проводить доплату до рівня мінімальної заробітної плати, яка виплачується щомісячно одночасно з виплатою заробітної плати, оскільки розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати.

Міністерство фінансів України не підтримує законопроект, зазначаючи, що питання оплати праці вже врегульовано чинним законодавством.

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України (далі – **Мінекономіки України**) не підтримує законопроект у запропонованій редакції.

Зокрема, Мінекономіки України також зазначає, що стаття 20 Закону України «Про дошкільну освіту» регулює права та обов'язки батьків, а питання оплати праці працівників закладів дошкільної освіти регулюється статтею 28 цього Закону. Таким чином, внесення запропонованих законопроектом змін до статті 20 не узгоджується з логічною послідовністю викладу змін та структурою Закону.

Мінекономіки України зазначає, що суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, у тому числі порядок

встановлення, умови та розміри оплати праці педагогічних працівників, урегульовані Законом України «Про освіту».

Так, статтею 61 Закону України «Про освіту» встановлено, що посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється в розмірі трьох мінімальних заробітних плат, а посадовий оклад педагогічного працівника кожної наступної кваліфікаційної категорії підвищується не менше ніж на 10 відсотків.

Отже, Законом України «Про освіту» визначено єдиний порядок розрахунку посадових окладів педагогічних працівників, зокрема працівників дошкільної освіти, тому запропоновані законопроект норми не запроваджують нових правових механізмів регулювання оплати праці, а мають декларативний характер.

Що стосується інших працівників закладів дошкільної освіти, які не належать до педагогічних працівників, то Мініекономіки України зазначає, що на сьогодні їх оплата праці здійснюється на єдиних засадах для всіх працівників бюджетної сфери, які оплачуються на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці.

Таким чином, посадові оклади педагогічних працівників визначаються на вищому нормативному рівні, ніж оплата праці інших працівників закладів освіти, що зумовлено особливим характером педагогічної діяльності, підвищеними вимогами до кваліфікації та відповідальністю за результати освітнього процесу.

Запропонована законопроект норми про встановлення мінімального рівня заробітної плати педагогічних працівників на рівні оплати праці інших працівників освіти нівелює відмінності у правовому статусі та функціональному призначенні різних категорій працівників та суперечить принципу диференціації оплати праці залежно від складності, відповідальності та умов виконання роботи.

Міністерство розвитку громад та територій України не підтримує законопроект, зокрема, зазначено, що реалізація запропонованих підходів неминуче призведе до збільшення видатків на оплату праці у закладах дошкільної освіти комунальної форми власності.

Водночас законопроект не містить положень щодо визначення джерел компенсації додаткових видатків місцевих бюджетів, зумовлених реалізацією запропонованих змін.

За таких умов реалізація положення законопроекту у запропонованій редакції може призвести до звуження фінансової самостійності територіальних громад, порушення принципів децентралізації та розбалансування місцевих бюджетів, особливо у громадах з обмеженим фінансовим ресурсом.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» зазначає, що встановлення рівня розміру мінімальної заробітної плати педагогічним та іншим працівникам закладів дошкільної освіти вже врегульовано чинним законодавством.

Комітет зазначає, що чинне законодавство вже містить механізми регулювання оплати праці працівників освіти, зокрема через встановлення посадових окладів та гарантій мінімальної заробітної плати.

Крім того, до Комітету надійшов лист Міністерства освіти і науки України

від 02 квітня 2026 року № 1/6622-26, у якому зазначено, що положення частини другої статті 61 Закону України «Про освіту» потребують приведення у відповідність до норм пункту 3 Прикінцевих і перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (від 06.12.2016 № 1774-VIII), який набрав чинності з 01 січня 2017 року та яким встановлено, що мінімальна заробітна плата після набрання чинності цим Законом не застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів та заробітної плати працівників та інших виплат. До внесення змін до законів України щодо незастосування мінімальної заробітної плати як розрахункової величини вона застосовується у розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року, починаючи з 01 січня 2017 року.

Тобто, у частині другій статті 61 Закону України «Про освіту» необхідно «три мінімальні заробітні плати» замінити на «7,8 прожиткового мінімуму для працездатних осіб» ($8647 * 3 / 3328 = 7,8$).

Водночас, у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення передумов для підвищення розміру прожиткового мінімуму» (реєстр. № 13466 від 11.07.2025), яким пропонується «прожитковий мінімум» відв'язати від заробітної плати і замінити на «базову (орудну) величину». Отже, доцільно вносити зміни до статті 28 Закону України «Про дошкільну освіту» вже після розгляду цього законопроекту.

Підкомітет з питань раннього розвитку та дошкільної освіти на своєму засіданні 04 травня 2026 року розглянув законопроект реєстр. № 14358 та надані до нього експертні висновки і за результатами його розгляду запропонував на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України зазначений проект Закону відхилити.

Заслухавши інформацію голови підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти Воронова В.А., обговоривши зазначене питання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 2 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проект Закону України «Про внесення змін до статті 20 Закону України «Про дошкільну освіту» щодо встановлення достойного рівня мінімальної заробітної плати працівникам дитячих садочків в Україні» (реєстр. № 14358 від 05.01.2026), поданий народним депутатом України Заремським М.В., за результатами його розгляду в першому читанні відхилити.

2. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити голову підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, народного депутата України Воронова В.А.

Голова Комітету

Сергій БАБАК